

УДК 330.144.2

ОСОБЛИВОСТІ ОФШОРНИХ ТЕРИТОРІЙ

*Бурковська А.В., кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

До такого багатостороннього явища як офшор у міжнародній спільноті ставлення неоднозначне: одні вважають його майже криміналом, фінансуванням протизаконних операцій, відмиванням “брудних” грошей, впливом капіталів з країни і ухиленням від сплати податків, а інші – ефективною схемою податкового планування.

Офшорною територією можна вважати юрисдикцію, в якій на законодавчому рівні визначені як статус компаній-нерезидентів (офшорних компаній), так і відповідні норми їх функціонування на даній території.

Офшорні компанії – це юридичні особи з обмеженою відповідальністю, які використовуються юридичними і фізичними особами з метою легального переміщення капіталів із країн з високим рівнем податкового навантаження в країни з низьким (і навіть нульовим) оподаткуванням з урахуванням переваг ліберального податкового законодавства і угод щодо уникнення подвійного оподаткування.

Капітали, розміщені в інших країнах називають офшорними коштами. Слід зазначити, що у зв'язку із зростанням офшорних коштів основних валют, зокрема доларів США, утворився міжнародний ринок кредитів. Офшорна зона це зона (територія), у яку вкладено іноземні кошти [1, с. 91].

Основним чинником для класифікації офшорних територій у міжнародній комерційній діяльності є особливість режиму оподаткування компаній, які належать нерезидентам. Такі компанії можуть частково або навіть повністю звільнитися від оподаткування законодавством офшорної території. Відповідно до цього офшорні юрисдикції умовно поділяють на три

групи: класичні офшорні зони; країни з пільговим оподаткуванням окремих видів діяльності; респектабельні (престижні) юрисдикції [2].

Класичні офшорні території ще називають стовідсотковими офшорними зонами. Вони надають інвесторам різноманітні економічні пільги на термін окупності проектів. Наприклад, в оподаткуванні класичні офшорні зони надають можливість повного звільнення від сплати податків. У таких офшорних територіях обов'язковими є лише оплата за створення компанії і щорічні одноразові внески обсягом 500-1000 дол. США [2].

Законодавство стовідсоткових офшорних зон не висуває жодних вимог зареєстрованим компаніям щодо ведення бухгалтерської або податкової звітності. Зазвичай у класичних офшорних зонах не ведеться реєстр акціонерів.

Класичні офшорні території розташовані у невеликих країнах з низьким рівнем розвитку власної економіки, але з достатньо високим рівнем політичної стабільності. Прикладом офшорів цієї групи є Багамські, Британські Віргінські, Кайманові острови, острови Джерсі та Гернсі, Барбадос, Гренада, Домініка, Ліберія, Панама та ін.

Найбільшою класичною офшорною юрисдикцією є Британські Віргінські острови, де відсутність податків (замість них щорічно сплачується збір обсягом 350 дол. США) і бухгалтерської звітності для інвесторів, а також конфіденційність інформації щодо власників зареєстрованих компаній приваблює бізнесменів з різних країн світу (вже зареєстровано понад 700 офшорних фірм) [2].

Для юрисдикцій другої групи характерні: привабливий режим оподаткування (з відносно низькими ставками податку на прибуток) окремих видів діяльності; щорічний аудит і звітність; ведення реєстрів директорів і акціонерів. Сюди входять Гібралтар, Ірландія, Кіпр, Ліхтенштейн, Люксембург, Сінгапур, Швейцарія та ін. Кіпр вважають нетрадиційною престижною офшорною територією, де ставка податку на прибуток становить для всіх компаній 10%, забезпечується конфіденційність власників компаній [2].

Респектабельні юрисдикції характерні для країн з федеральним устроєм (США, Великобританія, Канада, Росія та ін.). На територіях унітарних держав утворюються внутрішні офшорні зони (американські штати Невада, Вайомінг; швейцарські кантони Нематель, Цуг; канадська провінція Нью-Брансвік; великобританський острів Мен; португальський острів Мадейра; російські міста Угліч і Смоленськ).

В деяких країнах (Нідерланди, Австрія) висока ставка податку на прибуток, але привабливе оподаткування холдингів (нульова ставка для окремих видів доходів). Більшість респектабельних офшорних територій забезпечує конфіденційність власника компанії, у результаті чого місцеві офшорні компанії мають високий ступінь захисту інформації (стосовно її розкриття третім особам і державним органам).

Якщо ж країна не надає конфіденційну інформацію щодо власника бізнесу і має законодавчо закріплене звільнення від оподаткування всіх доходів компанії, а також не вимагає бухгалтерського і фінансового звітування, то вона потрапляє до “чорного списку”. Якщо українська компанія укладе угоду з офшором на імпорту товарів або послуг, то на валові витрати відносяться 85% суми контракта. Тобто держава збільшує базу оподаткування при роботі з офшорами. При експорті - жодної зміни в оподаткуванні [3].

Отже, вважаємо, що офшорні території не є нелегальними або забороненими інструментами ведення бізнесу. За умов правильної організації і якісного управління вони можуть бути ефективними механізмами як для зменшення податкових відрахувань, так і для захисту активів вітчизняних представників бізнес-середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шило В. П. Організація міжнародних банківських операцій : навч. посіб. / В. П. Шило, В. Н. Васькова. – К.: Професіонал, 2008. – 224 с.
2. Аксенов Д. Офшорный бизнес. Мировой опыт и российская практика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rcb.ru.
3. Оффшорные зоны. Украина: “Черный” список оффшоров и оффшорных зон Кабмина Украины 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://taxcom.ua/news/black list offshore.html](http://taxcom.ua/news/black_list_offshore.html).